

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 59 0 Ip 033288 21 Rev
Dana, 28.12.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja F. d.o.o. B., koga zastupa V.D., advokat iz B., protiv tuženog Kompanija S. a.d. B., koga zastupa S.G., advokat iz B., radi naplate potraživanja, vrijednost spora 832.761,37 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 59 0 Ip 033288 20 PŽ od 29.12.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 28.12.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 2.925,00 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 59 0 Ip 033288 18 Ps od 13.03.2020. godine odbijen je tužbeni zahtjev da se obaveže tuženi da tužitelju isplati iznos od 832.761,37 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.11.2012. godine do isplate, te da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka. Obavezan je tužitelj da tuženom nadoknadi troškove postupka u iznosu od 11.700,00 KM.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 59 0 Ip 033288 20 PŽ od 29.12.2020. godine žalba tužitelja je odbijena i potvrđena prvostepena presuda, te je odbijen i njegov zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se drugostepena presuda preinači tako da se usvoji tužbeni zahtjev.

U odgovoru na reviziju tuženi predlaže da se revizija odbije kao neosnovana.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja da mu tuženi na ime duga isplati iznos od 823.761,37 KM sa zakonskom zateznom kamatom.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je tuženi dana 13.11.2012. godine izdao mjenicu serijskog broja: ..., na iznos od 832.761,37 KM, sa klauzulom „bez protesta“, na kojoj nije upisan datum dospijeca na plaćanje;

da je navedena mjenica izdata radi obezbjeđenja izvršenja obaveza po ugovoru o izvođenju radova na izgradnji objekta vodenog parka za kompaniju A.C. S. broj: ... od 01.10.2011. godine, sa svim pripadajućim aneksima ugovora, te da je navedeni ugovor raskinut pravosnažnom presudom prvostepenog suda broj: 59 0 Ps 026502 13 Ps od 30.06.2017. godine; da novčano potraživanje tužitelja kao imaoca mjenice u iznosu od 832.761,37 KM, predstavlja potraživanje mjenične svote iz predmetne mjenice, pa se u konkretnom privrednom sporu, radi o mjeničnom sporu; da je u mjeničnoj izjavi broj ... od 13.11.2012. godine tuženi ovlastio tužitelja da popuni nedostajuće elemente mjenice, između ostalog, na iznos dospjelih obaveza tako da zbir svih unijetih iznosa iz mjenice ne može biti veći od ukupnog dospjelog, a neplaćenog dugovanja obezbjeđenog mjenicom; da tužitelj nije izveo dokaz na okolnosti da li je podnio mjenicu na plaćanje tuženom, što ne proizlazi ni iz izvršnog spisa prvostepenog suda broj: 59 0 Ip 033288 18 Ip.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da je predmetna mjenica po dospelosti mjenične svote za isplatu mjenica po viđenju koja tužitelju daje pravo na isplatu, nakon što bi je u skladu sa Zakonom o mjenici („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 32/21, u daljem tekstu: ZM) podnio na akcept njenom izdavaocu, te mjenicu podnio na isplatu tuženom, o čemu tuženi nije pružio dokaze, da je s tim u vezi irelevantna činjenica da je sudskim odlukama utvrđeno da je raskinut osnovni pravni posao radi čijeg obezbjeđenja je izdata predmetna mjenica, da na osnovu izvedenih dokaza sud nije mogao cijeliti ni prigovor zastarjelosti prava da se traži naplata iznosa iz sporne mjenice, a imajući u vidu da rok zastarjelosti prema Zakonu o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89 te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05, u daljem tekstu: ZOO), počinje teći prvi naredni dan od kada je povjerilac imao pravo tražiti ispunjenje obaveze, te je pozivom na odredbe članova 39. stav 1., 47., 3. stav 4., 4. stav 2., 35. stav 1. i 24. ZM, člana 29. stav 2. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/03 do 66/18), te članova 8. i 123. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), odlučio kao u izreci prvostepene presude.

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tužitelja, prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravni stav prvostepenog suda, te je žalbu odbio i potvrdio prvostepenu presudu.

Osporena odluka je pravilna i zakonita.

Odredbom člana 3. ZM propisani su bitni elementi trasirane mjenice, a odredbom člana 4. stav 2. istog zakona da se trasirana mjenica u kojoj nije označena dospelost smatra kao mjenica po viđenju.

Prema odredbi člana 35. stav 1. ZM mjenica po viđenju plativa je čim se podnese. Ona se mora podnijeti na isplatu u roku od jedne godine od dana izdavanja. Trasant može ovaj rok skratiti ili odrediti duži. Ove rokove indosanti mogu skratiti.

Prema odredbi člana 54. stav 1. ZM sa protekom rokova, između ostalog, za podnošenje mjenice po viđenju imalac mjenice gubi svoja prava protiv trasanta.

Tužitelj svoj zahtjev u ovoj parnici ističe kao imalac mjenice serijskog broja: ..., koju je izdao tuženi kao trasant dana 13.11.2012. godine, sa klauzulom „bez protesta“, na kojoj nije upisan datum dospjeća za isplatu, koju je tužitelj popunio prema mjeničnoj izjavi broj ... od 13.11.2021. godine kojom je tuženi ovlastio tužitelja da popuni nedostajuće elemente mjenice,

tako da je označio mjeničnu svotu na iznos od 832.761,37 KM. Tužitelj nije dokazao da je prezentovao mjenicu na isplatu tuženom.

Imajući u vidu sadržaj predmetne mjenice radi se o mjenici po viđenju koja je u smislu odredbe člana 35. stav 1. ZM dospjela čim se podnese na isplatu, a na isplatu se morala podnijeti u roku od godinu dana od dana izdavanja, budući da u njoj nije skraćen ili produžen rok na način kako je propisano tom zakonskom odredbom.

Imalac mjenice je obavezan da mjenicu prezentira na isplatu, to mora učiniti na dan dospelosti mjenice (u ovom slučaju 13.11.2013. godine), a najkasnije jednog od dva radna dana koja dolaze neposredno poslije roka dospelosti. Tužitelj kao imalac mjenice nije to učinio, nego je svoj zahtjev za isplatu prema tuženom postavio tek u predmetnoj tužbi koju je sudu podnio 23.08.2018. godine, slijedom čega su nižestepeni sudovi na osnovu naprijed navedenih zakonskih odredbi pravilno odbili tužbeni zahtjev.

Slijedom toga, nije bilo mjesta primjeni odredbi članova 30., 39. i 43. ZM na koje se poziva revident, pa se neosnovano revizijom tužitelja ukazuje na pogrešnu primjenu materijalnog prava iz ovih zakonskih odredbi, jer se one ne odnose na mjenice po viđenju.

Neosnovan je i revizioni prigovor da su nižestepeni sudovi pogrešno primjenili odredbe članova 80. i 81. ZM, iz razloga što rok zastarjelosti za mjenično-pravne zahtjeve počinje da teče od dospelosti mjenice, što je u konkretnom slučaju 13.11.2013. godine, pa su do dana podnošenja predmetne tužbe sudu 23.08.2018. godine protekli rokovi iz odredbe člana 80. ZM, slijedom čega je potraživanje tužitelja zastarjelo, te je pravilnom primjenom materijalnog prava tužbeni zahtjev tužitelja pravilno odbijen.

Kod takvog stanja stvari, drugostepeni sud je, suprotno tvrdnji revidenta, pravilno zaključio da tužitelj izvedenim dokazima nije dokazao osnovanost tužbenog zahtjeva, pa su neosnovani svi revizioni navodi da je prilikom donošenja pobijane odluke pogrešno primijenjeno materijalno pravo.

Razloge nižestepenih sudova za odluku o tužbenom zahtjevu, u potpunosti kao pravilne prihvata i ovaj sud, pa su neosnovani i ostali revizioni navodi kojima se osporava pravilnost drugostepene presude.

Imajući u vidu naprijed navedeno neosnovano i paušalno je pozivanje revidenta da je pobijana odluka zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka iz ZPP koje bi bile od uticaja na njenu pravilnost i zakonitost.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

O troškovima postupka tuženog odlučeno je kao u dispozitivu na osnovu odredbe člana 387. stav 1. ZPP, iz razloga što se ne radi o nužnim troškovima, budući da se u odgovoru na reviziju ponavljaju navodi isticani tokom postupka.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić